

2. Az Unió azonosítja magát a Tudományos Uniók Nemzetközi Tanácsa (ICSU) 1958. évi VIII. közgyűlése kijelentésével, amely nem engedi meg a politikai megkülönböztetést a szervezetek tevékenységében.

3. Az Unió kezdetben a következő nemzetközi szervezetekből áll:

Földmérők Nemzetközi Társulása (IAG),
Földmérők Nemzetközi Szövetsége (FIG),
Fotogrammetria és Távérzékelési Nemzetközi Társaság (ISPRS),
Nemzetközi Térképészeti Társulás (ICA),
Bányafelmérés Nemzetközi Társasága (ISM).

4. Az Unió vezető testülete az elnökökből, a főtitkárokból, vagy az alkotó szervezetek kijelölt képviselőiből áll.

5. Az Uniót alkotói szervezetek megőrzik egyéni függetlenségüket, tisztségviselőiket, ügyintézésüket és technikai funkciókat amint azt saját alapszabályaik meghatározzák.

6. Földmérésben, térképészetben és a kapcsolódó területeken, vagy az alkalmazásban érdekelt egyéb nemzetközi szervezetek csatlakozhatnak az Unióhoz, a vezető testület kedvező szavazatával.

7. Az Unió képviseli az alkotó szervezetek érdekeit az olyan nemzetközi szervezetekben, mint az Egyesült Nemzetek Szövetsége, a Tudományos Uniók Nemzetközi Tanácsa (ICSU), az űrkutatási Bizottság (COSPAR) és egyebek.

8. Az Unió vezető testülete legalább évente egyszer ülésezik, olyan időben és helyen, amely megfelel az alkotó szervezeteknek.

9. Az Unió vezető testületének két ülés közötti ügyintézési tevékenységét az alapítók közül választott szervezet végzi.

10. A vezető testület két ülés közötti tevékenységének költségeit a választott szervezet vállalja. A vezető testület tagjainak utazási és ellátási költségeit az a szervezet fizeti, amelynek képviselői.

11. Ajánlatos, hogy a résztvevő szervezetek tisztségviselői vagy kijelölt képviselői résztvegyenek a többi szervezet olyan fő tevékenységében, mint a kongresszusok és a technikai szimpoziumok.

12. Ezeket az alapelveket és az Unió vezető testülete által később ajánlott bármely módosítást a résztvevő szervezetek végrehajtó bizottságainak kell jóváhagyaniuk.

A magunk részéről csak örömmel üdvözölhetjük az új nemzetközi szervezet tervét, mert testvérszervezeteink közötti szervezett együttműködést nagyon időszerű feladatnak tartjuk. A gazdasági helyzet (korlátozott utazási költségek), a technológiai fejlődése (automatizálás, távérzékelés), amely a szervezetek közötti átfedő területeket erősen kiszélesíti, egyaránt szükségessé teszi, igényli egy új, a különböző szervezetek tevékenységét összehangoló szervezet létrehozását.

Dr. Papp-Váry Árpád

EGYESÜLETI HÍREK

A MTESZ ORSZÁGOS ELNÖKSÉGÉNEK ÜLÉSE

Május 16-án ülést tartott a MTESZ országos elnöksége. Az ülésen részt vett és felszólalt Lakatos Ernő, az MSZMP KB agitációs és propaganda osztályának vezetője is. Fock Jenőnek, a MTESZ elnökének beszámolója alapján az elnökség megvitatta az MSZMP XIII. kongresszusa határozatának végrehajtásából adódó feladatokat és állásfoglalásában kiemelte, hogy a kongresszus határozata jól tükrözi a műszaki értelmiség törekvéseit és érdekeit is. A MTESZ mint társadalmi szervezet kész sokoldalúan segíteni a pártkongresszus határozatának végrehajtását. Ennek érdekében mozgósítja tagságát, elősegíti a gazdaság fejlődését szolgáló szellemi tevékenység fokozását. Ugyanakkor az elnökség kiemelte a műszaki értelmiség fokozottabb anyagi-erkölcsi elismerésének fontosságát.

Az ülés 2. napirendi pontja keretében dr. Tóth János, a MTESZ főtitkára tájékoztatta az elnökséget a társadalmi szervezet XIV. küldöttközgyűlésének előkészületeiről. A testület úgy döntött, hogy a MTESZ 1986. október 11-én Budapesten tartja tisztújító közgyűlését.

A továbbiakban beszámoló hangzott el a MTESZ 1984. évi költségvetésének teljesítéséről és az eredmény felhasználására vonatkozó tervekről, majd tájékoztatták az elnökséget a legutóbbi ülés óta végzett munkáról és fontosabb eseményekről.

Bölcsvölgyi Ferenc

ORSZÁGOS ELNÖKSÉGI ÜLÉS

A Geodéziai és Kartográfiai Egyesület országos elnöksége 1985. április 29-én ülést tartott. Dr. Detrekői Ákos főtitkár megnyitó szavai után a következő napirendi pontok kerültek sorra:

1. A földügyi szervezetek négy évtizede

Előadó: Hoffer István
a MEM FTH vezetője

2. Az egyesületi élet továbbfejlesztésének kérdései

Előadó: dr. Joó István
egyesületi elnök

3. A kartográfiai szakosztály beszámolója
Előadó: dr. Szőke Tasi Sándor
a szakosztály vezetőségi tagja

4. Vita

5. Egyebek

Az 1. napirendi pont előadásának szövege a *Geodézia és Kartográfia* 2. számában jelent meg, a 3. napirendi pont alatti beszámoló pedig ezen szám 300. oldalán található.

Az országos elnökség az 1986. januárjában sorra kerülő tisztújító közgyűlés kapcsán a következő tagtársakat bízta meg az alapszabály-módosítás előkészítésével:

Elnök: Jagasics Béla

Tagok: dr. Balázs László

dr. Fejér László

Gados László

dr. Hegyi Gyula

dr. Miskolczi László

Nagy Lajos

Dr. Detrekői Ákos
főtitkár

A KARTOGRAFIAI SZAKOSZTÁLY BESZÁMOLÓJA

Az egyesülettel egyidős, az egyesület alapításakor létrehozott kartográfiai szakosztályt második alkalommal éri az a megtiszteltetés, hogy az országos elnökség előtt adhat számot munkájáról.

Először 1979. június 21-én vitatta meg az elnökség beszámolóinkat. (A szakosztály beszámolója a *Geodézia és Kartográfia* 1979. évi 5. számában jelent meg.)

Az elnökség a szakosztály tevékenységét, elsősorban a nemzetközi kapcsolatok kiépítésében végzett munkáját jónak ítélte meg, és egyetértett a szakosztályi cselekvési programban rögzített feladatokkal, tervekkel.

A szakosztály céljai egybeesnek egyesületünk tevékenységének fő feladataival:

— a különböző területeken dolgozó szakemberek társadalmi összefogása, szakmai ismereteik növelése,
— tapasztalataik, véleményük hasznosítása az ágazat fejlesztési céljainak kidolgozásában, a térképpolitika kialakításában, a távlati szakemberigény meg-

határozásában és a jövőbeli feladatokhoz igazodó különböző szintű szakemberképzés tematikájának a kidolgozásában,

- az állami feladatok megalapozásának társadalmi elősegítése,
- a technikai, technológiai újdonságok megismertetése, újítások, jó szakmai tapasztalatok elterjesztése,
- szakmai múltunk, hagyományaink ápolása,
- nemzetközi kapcsolataink szélesítése, hazai eredményeink megismertetése külfölddel és a külföldi eredmények bemutatása hazánkban.

Az egyesület általános céljaihöz kapcsolódó tevékenységünk mellett a szakosztály sajátos, nagyon fontos feladata a térképkultúra terjesztése, a rendszeres térkép-használók körének növelése, a térképek gyakorlati felhasználási lehetőségeinek széles körű bemutatása, a térképismeret és térképolvasás elmélyítése, a térképek közművelődési szerepének a fokozása.

Szervezeti élet

1. Megkezdjük az egy-egy téma kötetlen megvitatását biztosító kerekasztal-beszélgetések szervezését.
 2. Évente egyszer, más társszervezetek bevonásával, öket is érintő témával foglalkozó ankétot szervezünk.
 3. Törekedtünk a társszakosztályokkal, szakbizottságokkal közös előadások szervezésére, külföldi előadók, szervezetek meghívására.
 4. Megkezdjük az azóta általánossá vált, kihelyezett előadások tartását, alkalmanként két előadóval.
- Az érdeklődést, a látogatottságot így sikerült a régi szinten tartani. Időnként sajnós előfordult, hogy az események kedvezőtlen egybeesése miatt (váratlan rendezvény valamelyik intézménynél; a meghívó késői megküldése) a létszám csak néhány főre korlátozódott. Az ilyen esetek megelőzésére a jövőben különös gondot kell fordítanunk.

A szakosztály vezetősége évente legalább két alkalommal ülésezik.

Az egyesület többi szakosztályával, az egyesület vezetőségével kapcsolatunk jó és rendszeres. Megfelelőnek tartjuk a tájékoztatást az egyesület különböző rendezvényeiről, a MTESZ tevékenységéről. Itt is köszönetet kell mondanunk *Gerhath Sándornénak* a rendezvények lebonyolításában nyújtott, sok időt, fáradságot igénylő segítségéért. Közreműködésével jelentősen hozzájárult ezen rendezvények sikeréhez.

Nem tartjuk viszont elegendőnek és megfelelőnek a választást az egyesület vezetősége elé került javaslatainkra. Két kérdésben tapasztaltuk ezt az elmúlt időszakban.

A szakosztály vezetősége az 1980. évi választások után áttekintette az addig végzett munkát és a következő időszak feladatait. Ennek során kifogásként merült fel, hogy a szakosztály aktívái közül még soha senki nem kapott elismerést tevékenységéért. Kifogásunkat az egyesület vezetősége meghallgatta. Ezt követően egyik sokat dolgozó munkatársunk (*Ajtay Ágnes*) pénzjutalomban részesült, egyik vezetőségi tagunkat (*Földi Ervint*) pedig 1982-ben Lázár deák Emlékéremmel tüntették ki. 1982–85 között négy alkalommal tettünk javaslatot „Kiváló munkáért” kitüntetésre. Tudjuk, kevés lehetősége van az egyesületnek kitüntetésre, 10 szakosztály, 6 bizottság, 20 területi csoport sokat és jól dolgozó munkatársai közül kell a legjobbakat kiválasztani a néhány kitüntetésre. A kért javaslatainkra azonban várjuk a visszajelzést, ne közvetve értesüljünk csak a döntésről.

1980 óta kétszer tettünk javaslatot tiszteletbeli tagságra. A javaslat egyszerűen azért nem került tárgyalásra, mert valahol elfeküdt, és a döntés idején nem volt ismert az intéző bizottság tagjai előtt. Ezért a javaslatok nyilvántartásának a javítását kérjük.

Az egyesület több szakosztályával (topográfiai, szakmatörténeti, seniorok Tóth Agoston klubja) közösen rendszeresen közreműködünk a TIT térképbarátok körének munkájában. Ez a szervezet komoly segítséget nyújt abban, hogy a térképeket kedvelők széles táborával ismerteti meg eredményeinket, gondjainkat, közvetíti felénk szakmáseredetünket, őszinte szakmai lelkesedésünket.

A TIT földtudományi szakosztályát is igyekszünk megnyerni a földmérési és térképészeti ismeretterjesztésnek. Örömmel váránk ebbe a munkába bekapcsolódó újabb kollégákat is.

Társadalmi tevékenység

A térképkultúrát, a térképek szeretetét és ismeretét az általános és a középiskolában kell megalapozni. Ennek egyik módja az iskolai szemléltetőeszközök (falitérképek, glóbuszok, atlaszok) számának a növelése és rendszeres munkaeszközként való használatuk szerves beépítése az oktatás folyamatába. A kartográfiai szakosztály és az MTA Térképészeti Albizottsága a térképek számának növelése érdekében javaslatlalt fordult 1976-ban az Oktatási Minisztériumhoz. Javaslataink is hozzájárult ahhoz, hogy a Minisztérium az Országos Pedagógiai Intézetet megbízta az iskolai térképprogram kidolgozásával. A program alapján 1979–87 között egy új és két átdolgozott földrajzi atlasz, 2 átdolgozott történelmi atlasz, 23 földrajzi és 21 történelmi falitérkép, és egy tanuló-földgömb készül el.

Az új iskolai taneszközök megismertetésének és gyakorlati hasznosításának az elősegítésére egy nagyrendezvényt és később az Országos Pedagógiai Intézetrel közösen egy ankétot szerveztünk, illetve előadót adtunk a földrajz- és történelemtanárok továbbképző tanfolyamára. Az ankét és az előadások célja az volt, hogy a pedagógusokkal megismertessük a térképi ábrázolás lehetőségeit, a térképkészítés problémáit, az új térképek felépítését, a készítőik szándékait és elképzeléseit. Számmunkra viszont hasznos volt, hogy hallottuk a tanárok igényeit; a korszerű didaktikai törekvéseket, az iskolai térképhasználat tapasztalatait.

A nemzetközi és hazai példák igazolják, hogy a térképolvasási készséget csak a terepen való mozgással lehet elsajátítani. A térképek jelenlegi minősítési rendszerében a térképolvasás gyakoroltatásához a Magyar Tájéktudó Szövetség kezdeményezésére kiadott 1 : 1000, 1 : 2000 méretarányú parktérképeket és a turistatérképeket lehet felhasználni. Ezen térképek szélesebb körű megismertetésére, tartalmuk továbbfejlesztésére, jelkölcsük nemzetközi egységesítésének elősegítésére két ankétot is szerveztünk a Magyar Természetbarát Szövetséggel és a Magyar Tájéktudó Szövetséggel közösen.

A városi élet gyors fejlődése, a halmozódó környezeti ártalmak a területi tervezés homlokterébe állították a városok tervezését. Világszerte megnőtt az igény a különböző méretarányú, típusú tervezési célú tematikus várostérképek iránt. A szocialista országok együttműködésében készült tematikus minta-várostérképek tartalmát, ábrázolásmódját az Építőipari Tudományos Egyesülettel és a Magyar Urbanisztikai Társasággal közösen vitattuk meg.

A vakok térképekkel való ellátása, térbeli tájékozódásuk kifejlesztése társadalmi beilleszkedésük elősegítése érdekében is fontos feladat. Ennek az ez ideig elhanyagolt területnek a megoldására az MNTI dolgozott ki nemzetközileg is figyelemre méltó megoldást. Eredményeik egyesületi ismertetése jelentős sajtóvisszhangot kapott.

1980. november 28-án szervezte meg a szakosztály a diplomás térképészek (hazánkban és a Szovjetunióban végzett szakemberek) első országos találkozóját. A találkozót *Hoffer István*, az Országos Földügyi és Térképészeti Hivatalt vezetője nyitotta meg. A közel 130 diplomás térképész a délelőtti program keretében az utóbbi két évtized térképészeti újdonságairól hallgatott meg előadókat, a délután folyamán pedig fórum rendszerű beszélgetés folyt az egyetemen tanultaknak a gyakorlati igényekkel való szembesítéséről, a térképhasználat elterjesztésének akadályairól, a térképek gyakorlati felhasználásáról, a magyar térképpolitikáról. Másnap délelőtt az egykori tanítványok megkoszorúzták a térkép-tudományi tanszék alapító professzorát, *Irmédi-Molnár László* sírját a Farkasréti temetőben.

A tanácskozás eredményeként a szakosztály áttekintést nyert az ország különböző részeiben dolgozó térképészek tevékenységéről, és véleményük figyelembevételével tudta kialakítani a következő évek, elsősorban a technikai újdonságok bemutatását igénylő programját.

A találkozóan elhangzott vélemények alapján szervezi meg a térkép tudományi tanszék 1983 óta az ún. nyílt szemináriumát, ahol a végzős hallgatók diplomamunkáikat, a doktori értekezést benyújtók dolgozataikat, illetve meghívott külföldi (hazai) előadók legújabb kutatási eredményeiket ismertetik.

A technikai újdonságok megismertetése érdekében 1981-ben az amerikai automatikus, raszterrendszerű térképdigitalizáló és előállító berendezést gyártó Scitex céget, 1983-ban a térképészeti rajzeszközökkel rajz- és karcfóliákkal kereskedő müncheni Bredehop céget, illetve 1984-ben a térképészeti filmeket, fotótechnikai eszközöket előállító Fotoclark, Renker, Ovescon cégeket hívtuk meg — a térkép tudományi tanszékkel együttműködve — szakmai bemutatóra.

A szakosztály 1962—78 között 17 nemzetközi térképkiállítást szervezett. A 80-as évek elején úgy döntött a vezetőség, hogy a jelentős költség- és munkaráfordítással járó kiállítások számát választási ciklusonként egy-két kiállításra korlátozza. A beszámolási időszakban két nagyrendezvényt és ehhez kapcsolódó térképkiállítást szerveztünk. Ezekről a nagyrendezvények című fejezet keretében számolunk be. A nagy kiállítások elmaradása mellett néhány kisebb kiállítás készítésében azért közreműködtünk.

1983-ban az NDK Kultúrcentrumában mutatta be térkép termékeit az idén 200 éves gothai Hermann Haack cég.

1985-ben a seniorok Tóth Ágoston klubjával és a térkép tudományi tanszékkel együttműködve szerveztünk kiállítást három térképész kollégánk képzőművészeti termékeiből és térképgrafikáiból. *Végyvári Lászlóné, Bokros Kamill, Felsőúti János* festményei, grafikái, plakát- és térkép címlap tervei nagy sikert arattak.

A szakma szempontjából jelentős esemény volt a korábbi önálló, 4 éves földmérési és térképészeti szakközépiskolai képzés összevonása 5 éves földmérő- és térképésztechnikus-képzéssé. Az OFTH szakemberei által kidolgozott tervet az egyesület különböző fórumai véleményezték. Az összevonást megkérdőjelezve, de elkerülhetetlennek látva, a vélemények az összevont szak tantervének olyan módosítására törekedtek, hogy az annak alapján végző hallgatók minél jobb szakemberei lehessenek mindkét területnek.

A szakmai képzéshez kapcsolódott a térképraajzolóképzés megoldatlanságát feltáró, és különböző javaslatokat megfogalmazó anket megszervezése. A kérdés a technikusminősítés reformja miatt átmenetileg lekerült a napirendről. Szakosztályunk és az egyesület vezetése is egyetért — amint ez a cselekvési programban is megfogalmazódott — a szervezett, népgazdaságilag ismert szakmát adó térképraajzolóképzés távlati megvalósításával.

Napjainkban folyik a Magyar Tudományos Akadémia és az érdekelt minisztériumok és országos főhatóságok együttműködésével készülő Magyarország Nemzeti Atlasza tartalomjegyzékének társadalmi bírálata. Az 1988-ban megjelenő munka a következő években is jelentős feladat elé állítja nemcsak a szakosztályt, hanem az egyesület egészét is. Az atlasz bevezető fejezete ugyanis az ország alaphálózatáról, különböző méretarányú térképezettségéről kíván áttekintést nyújtani.

Szakmatörténeti kutatások

A szakosztály tagsága is aktívan részt vesz egyesületünk nagy vállalkozása, szakmatörténetünk megírásának munkájában. Ennek során egyik tagtársunk, *dr. Balla György* feltárta, hogy az első magyar térképkiadó vállalat alapítója *Kogutowicz Manó* Brno mai külvárosában, lengyel és morva szülők házasságából született. Egykori szülőháza még ma is áll. Javasoltuk az épület cseh és magyar szövegű emléktáblával való megjelölését.

Nagyrendezvények

A beszámolási ciklusban két jelentős nemzetközi tanácskozást rendeztünk.

1980-ban a Hadtörténelmi Múzeumban tartottuk meg a „Korszerű oktatás — korszerű térképek” című

nemzetközi kiállítást és tanácskozást. Az Országos Pedagógiai Intézettel és a Magyar Történelmi Társulattal közösen szervezett rendezvény résztvevőinek száma 200 volt. A tanácskozást *Hanga Mária* művelődésügyi miniszterhelyettes, a kiállítást *dr. Joó István*, az egyesület elnöke nyitotta meg. A tanácskozáson 16 magyar és 9 külföldi előadás hangzott el. Az előadások rövidített anyagát az Országos Pedagógiai Intézet magyar nyelven 1984-ben adta ki.

1983-ban Visegrádon rendeztük meg a Nemzetközi Térképészeti Társulás végrehajtó bizottságának és térképészeti és térképészeti technológiai bizottságainak az ülést. A résztvevők nagyon jónak ítélték a szervezést, a körülményeket és a Társulás ausztráliai konferenciáján példaként ajánlották a további rendezvények számára. A magyar minta alapján a Nemzetközi Térképészeti Társulás végrehajtó bizottsága és két-három egyéb bizottsága együttes ülést 1985-ben Dánia, 1986-ban Csehszlovákia fogja megrendezni. A nemzetközi rendezvényen egyidőben rendezték meg a Régi földgömbök és eszközök Nemzetközi Coronelli Társasága elnöke, *Rudolf Schmidt* úr földgömbgyűjteményének kiállítását a térkép tudományi tanszéken. A tanácskozás színhelyén Visegrádon pedig első ízben állítottuk ki mozgó térképkiállításunkat. Ez a kiállítás szerepelt a nyíregyházi vándorgyűlésen is. A kiállítás megvalósításáért *dr. Rátóti Benő* kollégánkat illeti a köszönet.

Nemzetközi tevékenység

Lapunk rendszeres olvasóinak bizonyára feltűnt, hogy 1980 óta a Szemle rovatban rendszeresen jelennek meg cikkek „A Nemzetközi Térképészeti Társulás hírei” cím alatt. Emellett több külföldi szerző — a Társulás által ajánlott — cikke is megjelent a Társulás vagy egyes bizottságai működéséről.

A Társulás 1980. évi tokiói konferenciájának közgyűlése ugyanis kérte a 63 tagországot, szakmai lapjaikban rendszeresen adjanak tájékoztatást a társulati élet eseményeiről. Ezt a javaslatot megfogadva a jövőben is követni kívánjuk, megfelelő mértéktartással, az ez ideig kialakított gyakorlatunkat. Kérjük a Földmérők Nemzetközi Szövetsége és a Nemzetközi Fotogrammetriai és Távérzékelési Társaság magyar nemzeti bizottságainak vezetői is kövessék példánkat. A nemzetközi események összehangolt, tömörített ismertetése csak előnyére válhat lapunknak, és a jelenlegi, viszonylag kevés kiutazás mellett is elősegítheti a nemzetközi kapcsolatok figyelemmel kísérését, a munkába való bekapcsolódást és távlatilag megalapozza a nemzetközi együttműködés szélesítését is.

A Nemzetközi Térképészeti Társulás két évente tartja konferenciáit és minden második alkalommal közgyűléseit. A beszámolási időszakban Tokióban, Varsóban és Perthben (Ausztrália) szervezték meg a konferenciákat. (A konferenciák magyar résztvevőiről lásd az 1. sz. mellékletet.) A szakosztály nemzeti bizottsága a közgyűlések kapcsolódó konferenciáira korábban angol nyelvű tanulmányköteteket készített „Hungarian Cartographica Studies” címen (2. sz. melléklet). Az 1980. évi tokiói konferenciára készült A/4 formátumú kiadvány 7 oldalas nemzeti beszámoló mellett 9 tanulmányt tartalmazott összesen 61 oldal terjedelemben. 10 fekete-fehér ábra mellett a kötet 2 színes térképmelléklet is tartalmazott. Az egyik Lázár deák 1528. évi térképének kicsinyített hasonmás kiadása, a másik „A Kárpát—Balkán régió és a Dinaridák metamorf körzetei” című térkép részlete volt.

Az 1984. évi ausztráliai konferenciára szállítási, idő- és költségproblémák miatt nem adtuk ki tanulmánykötetet. Elkészült — a tagországok alapszabályban előírt kötelezettségének megfelelően — a nemzeti beszámoló és ezt a szükséges példányban elküldtük. Ezen kívül 1500 példányban eljuttattuk a konferenciára 1983 óta a Nemzetközi Térképészeti Társulás védnöksége alatt megjelenő Cartactual című folyóirat egyik térképét reklám célból. A konferencia színhelyeit tartalmazó térkép hátoldalán a magyar térképészek és a Cartactual szerkesztősége köszöntötte a konferencia résztvevőit és adott rövid tájékoztatást a kiadványról, illetve felhívta a figyelmet néhány FÖMI által készített térképre.

A Nemzetközi Térképészeti Társulás konferenciái alkalmából nagyszabású térképkiállításokat és műszerbemutatókat is szerveznek. Hazánk minden kiállításon jelentős mennyiségű térképpel jelent meg. Az 1984. évi ausztráliai konferenciára azonban minden korábbi konferenciánál gazdagabb anyagot sikerült kiküldeni. Az 1980—84 között megjelent térképek közül 12 intézmény 75 térképét állítottuk ki. A kiállított térképek számát tekintve hazánk az NSZK 103 térképe mögött a második volt. Az impozáns mennyiség minőséget is reprezentált, nagyon szép, változó kivitelű és tartalmú térképek szemléltették hazai térkép kultúránkat. A kiállított anyag összegyűjtéséért és rendezéséért *Tolnay Lászlónak* jár köszönet.

A Nemzetközi Térképészeti Társulás bizottságai a közgyűlések közötti időszakban működnek. Ausztráliában részben új bizottságok születtek. A Nemzetközi Térképészeti Társulás 4 állandó és 9 alkalmi bizottságába 4 rendes és 10 levelező tagot delegáltunk. Két bizottság munkájában, ahol egy-egy témát Magyarország dolgoz ki, 2—2 magyar képviselő is szerepel. A bizottsági tagok intézmények szerinti megoszlása:

Kartográfiai Vállalat	5 fő
Földügyi és Térképészeti Hivatal	3 fő
Földmérési Intézet	2 fő
Térképtudományi tanszék	2 fő
MNTI	1 fő
Hadtörténelmi Intézet és Múzeum	1 fő

A bizottsági tagság elosztásánál a szakterület legfontosabb intézményeinek elismert, fiatal, lelkesen dolgozó szakembereinek a bevonására törekedtünk.

A bizottsági tagok feladata, hogy a bizottsági munkájuk során minél több hazai szakembert foglalkoztassanak, minél többnek kérjék ki a véleményét, hogy álláspontjuk tényleg az általános hazai szakvéleményt tükrözze.

Kiküldetések

A szakosztály levelezésében 1972 óta van meg, hogy kik utaztak a szakosztály részéről cserében külföldre, illetve kik kaptak költséghozzájárulást útjaikhoz.

1972—75 között	11 fő, összesen 73 napot,
1976—80 között	16 fő, összesen 87 napot,
1981—85 között	4 fő, összesen 28 napot

töltött külföldön.

A kiküldetések számának alakulását egyrészt a testvérszervezetek rendezvényei számának a csökkenése, másrészt a cserét kizáró rendezvények (pl. csehszlovákiai térképésznapok) tartása okozza.

A Nemzetközi Térképészeti Társulás konferenciáin való részvétel elősegítéséhez 3 fő kapott (1974-ben, 1978-ban és 1980-ban) támogatást, összesen 15 000 Ft értékben. Ebből külön köszönjük *Klinghammer István* 1980. évi tokiói útjának 9000 Ft-tal való elősegítését.

A konferenciákon való részvételt a különböző munkahelyek saját kiutazási kereteiből biztosították.

Térképészeti kongresszus Budapesten

A Nemzetközi Térképészeti Társulás varsói ülésén vetődött fel először a Társulás elnöke részéről, nem valószínű-e el Magyarország az egyik évtized végi tanácskozást. A hazai egyeztetések után az az álláspont alakult ki, várjuk meg a szervezet határozottabb kérését és csak akkor foglaljunk állást. Az 1983. évi visegrádi végrehajtó bizottsági ülésen már határozott formában kérték a tanácskozás hazai megrendezését. Ezt követően az egyesület intéző bizottsága 1984. évi júliusi ülésén állást foglalt az 1989. évi tanácskozás megszervezése mellett. *Domokos György* már az egyesület hivatalos meghívásával utazhatott Perthbe. A közgyűlésen elhangzott meghívás elfogadásával az újonnan választott végrehajtó bizottságot bízták meg. A bizottság 1985. januári ülésén elfogadta meghívásunkat, és felkérte Magyarországot az 1989. évi rendezvény megszervezésére.

A konferencia szervezésével kapcsolatos legfontosabb teendőket a 3. sz. melléklet tartalmazza. A konferencia szervezése szakosztályunk, de az egyesület egésze számára is központi feladat kell hogy legyen az elkövetkezendő 3 évben. A konferencián szereplő tudományos

témaköröket mindig a szervező ország állapítja meg. A budapesti tanácskozás témáit majd úgy kell meghatározni, hogy a konferencia tevékenységébe az egyesület tagságának minél szélesebb köre bekapcsolódhasson. Előzetesen annyi már nyilvánvaló, hogy a távérzékelés, a térképészítés automatizálása (földrajzi vagy területi adatbankok, geokód, digitális terep- és térmodellek), a topográfiai térképek felújítása, az iskolai térképek, a tervezési kartográfia (vagy a nemzeti és a regionális atlaszok készítése és felhasználása), a földrajzi nevekkel kapcsolatos kérdések szerepelni fognak egy-egy témakörként.

További feladatok

Az 1989. évi konferencia előkészítésének központi feladata mellett még néhány jelentős kérdés megvalósításának társadalmi segítése vár szakosztályunkra. Napjaink magyar térkép kultúráját viszonylag alacsonynak ítéljük. Ez a helyzet a térkép használat erős korlátozása miatt alakult ki elsősorban. A jelenlegi helyzetet sem tartjuk megnyugtatónak. A területi tervezés demokratizmusának növelése, a távérzékelés terjedése, a technika haladása, a térkép kultúra növekedésének igénye szükségessé teszi a jelenlegi minősítési rendszer ismételt felülvizsgálatát, az előírások enyhítését. Ehhez a szakosztály megfelelő társadalmi fórumot kíván biztosítani.

A Hazafias Népfronttal együttműködve ki kell fejlesztenünk az ország minden térképészeti igényét kielégítő földrajzinév-tárat.

Az állami alapfeladatként jelentkező tematikus térkép rendszer kialakítását, gyakorlati feltételei megvalósítását társadalmi úton is elő kell segítenünk.

A jövőben törekednünk kell arra, hogy szakosztályi rendezvényeinkről a sajtó megfelelő tájékoztatást kapjon. Az elmúlt öt évben mindössze a Nemzetközi Térképészeti Társulás végrehajtó bizottságának üléséről és a vakok részére készülő térképekről szóló rendezvényünknek volt sajtóvisszhangja. A rádiónál és a televíziónál is érdemes lenne a megfelelő kapcsolatokat kiépíteni.

A kartográfia Budapest centráliságát megszüntetve a területi szakosztályokkal is meg kell ismertetni munkánkat. Debrecenben, ahol önálló kartográfiai részleg van, meg kell kísérni egy tagcsoport szervezését.

Feladatunk az új technikusképzési rendszer figyelemmel kísérése, a rajzolóképzés megvalósításának elősegítése, a továbbképzés és az egyetemi oktatás rendszeréhez a gyakorlat részéről javaslatok nyújtása.

Figyelemmel kell kísérnünk a térképtechnológia és a térképek iránti nemzetközi igények változását, erősíteniünk kell a külföldi szervezettel, bizottságaival, a szomszédos országok társszerveivel a kapcsolatokat, el kell mélyítenünk rokonszervezetekkel és a GKE társ-egységeivel az együttműködést.

Az év hátralevő részében fő feladatunk az Országos Mezőgazdasági Kiállításához és Vásárhoz kapcsolódó „Térképek a népgazdasági tervezésben” című tanácskozás sikeres megszervezése és a 200 éves gothai Hermann Haack térképkiadó vállalat ünnepségein a német—magyar, több mint száz éves közös térképkiadó tevékenység megfelelő méltatása.

Dr. Papp-Váry Árpád
a kartográfiai szakosztály
elnöke

1. számú melléklet

Magyar részvétel a Nemzetközi Térképészeti Társulás konferenciáin

1962. Frankfurt am Main
1964. London
 Radó Sándor (OFTH), *Lackó László*, *Rátóti Benő* (saját költségen)
1967. Amsterdam
 Radó Sándor (OFTH)
 Füsi Lajos (térk. tansz.)
 Lackó László (OT Tervgazdasági Int.)
 Földi Ervin (KV)

1968. *New Delhi*
Radó Sándor (OFTH)
1970. *Stresa*
Radó Sándor (OFTH)
1972. *Montreal/Ottawa*
Radó Sándor (OFTH), Csáti Ernő (a Társulás meghívottjaként)
1974. *Madrid*
Lackó László (OT, Tervgazd. Int.)
Radó Sándor (OFTH)
Stegena Lajos (térk. tanszék)
Csáti Ernő, Draskovits Zuzsa, Klinghammer István, Papp-Váry Árpád (saját költségen)
1976. *Moszkva*
Bardócz László (GKE)
Csáti Ernő (FÖMI)
Füsi Lajos (térk. tansz.)
Höna Eszter (VÁTI)
Kis Papp Lászlóné (BME)
Klinghammer István (térk. tansz.)
Kórógyi Imréné (OFTH)
Lackó László (ÉVM)
Magyar János (VÁTI)
Papp Lajos (MNTI)
Papp-Váry Árpád (OFTH)
Radó Sándor (OFTH)
Rátóti Benő (GKE)
1978. *College Park*
Papp-Váry Árpád, Radó Sándor (OFTH)
1980. *Tokió*
Klinghammer István (GKE és saját költségén)
Papp-Váry Árpád (OFTH)
Radó Sándor (OFTH)
1982. *Varsó*
Bassa László (FKI)
Csáti Ernő (FÖMI), Divényi Pál (FÖMI)
Domokos György (GKE)
Klinghammer István (térk. tanszék)
Konkoly Ernő (GKE)
Lászlóffy Gábor (MNTI)
Lerner János (térk. tanszék)
Papp-Váry Árpád (OFTH)
Rátóti Benő (KV)
Stegena Lajos (térk. tansz.)
1984. *Perth*
Domokos György (KV)
Stegena Lajos (térk. tansz.)

2. számú melléklet

A Nemzetközi Térképészeti Társulás Konferenciájára készült *Hungarian Cartographical Studies* tanulmánykötetek megjelenési éve és terjedelme

1964. London	210 oldal
1968. Delhi	640 oldal
1970. Stresa	60 oldal
1972. Ottawa	60 oldal
1976. Moszkva	154 oldal
1980. Tokió	68 oldal

Egyéb, magyar közreműködéssel készült ICA kiadványok:

Automation, the new trend in cartography, Budapest, 1974. 372 oldal (Az automatizálási bizottság 1973. évi ülésének előadásai).

Több nyelvű kartográfiai automatizálási szótár (Multilingual explanatory dictionary of automation in cartography). Budapest, 1976. 574 old., 500 fogalmat tartalmaz 11 nyelven.

3. számú melléklet

ICA konferencia és közgyűlés összehívásához szükséges adatok és a szervezési feladatok

A konferencia időpontja:

egyetemi oktatási szünetre eshet csak, általában augusztus első vagy második fele.

Résztvevők száma:

átlagosan 100 külföldi.

Magyarország gazdasági, politikai helyzete miatt jelentős számú külföldi résztvevővel számolhatunk,

szemben a varsói ICA és a szófiai FIG kongresszussa.
Előadások: 200—300

Konferencia hivatalos nyelve:

angol, francia

A közgyűlésen és a plenáris üléseken szinkrontolmácsolás kell.

A bizottsági ülések nyelve angol, fordítás nincs.

Kiállítások:

1. Nemzetközi térképkiállítás
Anyaga a rendező országban marad, a térképek, atlaszok, könyvek száma 1500—2000.
2. Magyar nemzeti térképkiállítás.
3. Magyar szakmatörténeti kiállítás.
4. Nemzetközi technikai kiállítás
Műszerek, technikai berendezések (helyfoglalási díjért).

Szakmai kirándulások:

Minden résztvevő két kiránduláson vehet részt. Választási lehetőség:

1. Kartográfiai Vállalat
2. Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat
3. Növényvédelmi és Agrokémiai Központ, vagy MTA Talajtani és Agrokémiai Kutató Intézet
4. Földtani Hivatal
5. Földrajztudományi Kutató Intézet
6. Térképtudományi tanszék
7. BME Geodéziai Intézet
8. Földmérési Intézet
9. Országos Meteorológiai Szolgálat

A szakmai kirándulásokhoz két napon át három autóbussz szükséges. Angol, illetve francia nyelvű tolmácsolás kell, esetleg helyi erőkből orosz nyelvű vezetés is lehetséges.

Hölgyprogram

A fél részvételi díjat fizető feleségek részére IBUSZ-on keresztül hölgyprogramot kell szervezni.

Helyiségigény

Nagy konferenciaterem: 1000—1500 fő részére, szinkrontolmácsolási lehetőséggel.

5—10 kisebb terem szekcielőadásokra, 50—70 fővel. Egy közepes nagyságú (200 fős) terem poszterelőadásokra.

A kiállítások termei.

Ezek lehetnek más épületekben is (pl. szakmatörténeti kiállítás a Széchenyi Könyvtárban).

Városnézés

Félnapos városnézés, három délután három autóbusszal.

Bankett

Zárónapon külön belépődíjért.

Fogadás

Budapest tanácselnökének fogadása a küldöttség-vezetők részére.

Konferencia előtti és utáni tűrák

IBUSZ szervezésében.

Kiadványok, levelezés:

a) Előkészítő anyagok

Első és második körlevél (+jelentkezési űrlapok)
Plakát
Propagandaanyagok szakmai lapokban, nemzeti bizottságokon keresztül (hirdetési költség nélkül).
Színes, figyelemfelkeltő kiadványok.

b) Tanulmánykötet angolul a magyar térképészet eredményeiről, fényképekkel, térképekkel.

c) Összefoglalások kötete angolul, franciául

d) Nemzeti és nemzetközi kiállítások katalógusai

e) Térképkiadványok

Budapest-térkép, a rendezvények helyének kiemelésével
Kettő-három faksimile térkép

Szervezésbe bevonandó intézmények

1. Kormány Tájékoztatási Hivatala

Megnyitóbeszéd megtartására a miniszterelnököt szükséges felkérni. Védnöksége alatt folyik a szervezés. Ezen kívül a Tájékoztatási Hivatal segíti a sajtó-, rádió-, TV-propagandát.

2. MEM

3. FTH vállalatai és intézményei

ÚJ LAPUNK: AZ IMPULZUS

4. HM (különös tekintettel az MN Térképész Szolgálatra, illetve MNTI Hadtörténelmi Múzeum és Térképtárára)
5. Művelődési Minisztérium (BME Geodéziai Intézet, ELTE térképtudományi tanszék, Földrajzi Intézet, nyelvi tanszékek, ELTE KISZ szervezete, Országos Pedagógiai Intézet, Széchenyi Könyvtár, Levéltár).
6. Ipari Minisztérium (Központi Földtani Hivatal, Állami Földtani Intézet, Bányászati Kutató Intézet)
7. Magyar Tudományos Akadémia (Földrajztudományi Kutató Intézet, Regionális Kutató Intézet).
8. ÉVM (VÁTI, BUVÁTI)
9. Idegenforgalmi Tanács, ill. utazási irodák
10. Országos Meteorológiai Szolgálat

Személyi, szervezési és technikai feltételek

1986. január 1-től 2—3 fős konferencia szervező iroda felállítása.

Ők végzik a körlevelek összeállítását, postázását, válaszok feldolgozását, egyéb szervezési kérdéseket. 1988. január 1-től a magyar kiadványok szerkesztő bizottságának felállítása (társadalmi munka).

1988. január 1-től konferencia szervező iroda megerősítése egy fővel, kiállítások szervezésére.

1988. II. felétől a beérkező rezümék átnézésére, változtatására, elfogadására szakmai bizottság létesítése.

A fenti munkákhoz végig sokszorosítási feltételeket, írógépeket kell biztosítani. Külön postafiókot szükséges nyitni 1986. január 1-től.

1989. januárjától nyomdai kapacitás kell a kiadványok sokszorosításához.

Az 1987. évi kongresszusra az angol nyelvet jól tudó, több magyarnak kell kiutaznia tapasztalatszerzés és a hazai konferencia előzetes reklámozása céljából.

Várható, hogy 1—2 bizottsági ülésen is részt kell venniük, hogy tájékoztassuk a tagországokat az előkészítés menetéről.

A konferencia alatt népesügyi titkárság szükséges (repülőtéri fogadás, regisztrálás, kiállítások, szakmai kirándulások bonyolítása, terembiztosítás, tájékoztatás, gyors sokszorosítás, hirdetőtáblák kezelése érdekében).

Névtáblatartók, konferenciajelvény készítése.

Konferenciátáska készítése.

Az előkészítési munkákra előzetesen költségeket kell biztosítani, illetve a titkárságot az egyéb munkáktól mentesíteni kell.

Impulzus címmel 1985. októberétől új lap szól a műszaki értelmiséghez és a technika világa iránt érdeklődők széles táborához. A MTESZ keretein belül lezajlott viták során eléledött meg az a gondolat, hogy a *Műszaki Élet* és a *Fórum* helyett, azok haladó hagyományait megőrző, de koncepciójában sokkal többre hivatott új lapra van szükség. Olyan lapra, amely a technikai haladás érdekében nemcsak a MTESZ 170 000-es tagságából, hanem a társadalom minden rétegéből aktív olvasótáborra tehet szert, és valóban impulzust, serkentést adhat gyorsabb ütemű műszaki előrehaladásunknak.

Az *Impulzus* arra vállalkozott, hogy fórumot teremtsen műszaki fejlődésünk fontos kérdéseinek megvitatásához, felgyorsítja az információáramlást a munkahelyükön technikai megújulásra törekvő szakemberek között, friss tájékoztatást ad a technikai haladás legújabb eredményeiről — részben hazai, részben külföldi forrásokból merítve információit. Határozott célja a lapnak az is, hogy a műszaki értelmiség szakmai érdekvédelmével, társadalmi helyzetével rendszeresen foglalkozzon, s az olvasók a lapot ilyen szempontból is saját fórumuknak érezzék.

A *Műszaki Élethez* hasonlóan egyenlőre az *Impulzus* is kéthetenként jelenik meg, de más formátumban, nagyobb terjedelemben, a legkorszerűbb fényszedéssel eljárásal és ofset nyomással, ami növelte ugyan a lap eladási árát (16,50 Ft), de a gazdag tartalom és a jobb kivitel ezt messzemenően ellensúlyozza.

Az *Impulzus* szerkesztőbizottságának elnöke *Vámos Tibor* akadémikus, a lap főszerkesztője *Szentgyörgyi Tibor*. A szerkesztőség a műszaki szakemberekre nemcsak mint olvasókra számít, hanem mint cikkeikkel, ötleteikkel, javaslataikkal, észrevételeikkel velük kapcsolatot kereső kollégákra is.

Az *Impulzus* szerkesztőség címe:

1027 Budapest, II. Fő u. 28.

Telefon: 150-216

Dr. Jéki László

KÖZLEMÉNY

Tájékoztatjuk kedves olvasóinkat, hogy a *Geodéziai és Kartográfiai Egyesület* titkársága a Bp. VI., Anker köz 1. sz. alól *elköltözött*.

Az *Egyesület új címe*: Budapest, II., ker.

Fő u. 68.

II. em. 213. sz. szoba.

Levélcím: Bp. Pf.: 240. 1361

Telefon: 154-250 vagy 154-090/GKE

RENDELETEK

A mezőgazdasági és élelmezésügyi
miniszter,

az építésügyi és városfejlesztési

miniszter

a pénzügyminiszter,

és az igazságügyminiszter

6/1985. (III. 20.) MEM-ÉVM-PM-IM

számú

együttes rendelete

a nagyüzemileg nem hasznosítható földek

tartós használatba adásáról szóló

6/1977. (I. 28.) MEM-ÉVM-PM-IM számú

együttes rendelet módosításáról

A tartós földhasználatról szóló 1976. évi 33. számú törvényerejű rendelet 8. §-ának a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján — az érdekelt miniszterekkel és

országos hatáskörű szervek vezetőivel, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsával egyetértésben — a következőket rendeljük:

1. §

A nagyüzemileg nem hasznosítható földek tartós használatba adásáról szóló — a 27/1979. (XII. 30.) MEM-ÉVM-PM-IM számú, a 9/1981. (V. 28.) MEM-ÉVM-PM-IM számú és a 19/1983. (X. 16.) MEM-ÉVM-PM-IM számú együttes rendelettel módosított — 6/1977. (I. 28.) MEM-ÉVM-PM-IM számú együttes rendelet 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § Termelőszövetkezeti földnek lakóházépítés céljára való tartós használatba adásánál a beépítésre vonatkozó előírásokra, továbbá a használó kiválasztásának a feltételeire, a használati jog megszüntetésére és át ruházására, a használati jog megszűnéséért járó kártalanításra, valamint a használatbavételi díj mértékére és megfizetésére, továbbá ez utóbbihoz nyújtható kölcsön